

**Lietuvos Respublikos Seimo pirmininkui
Gerbiamam Vydui Gedvilui**

Pareiškimas

Dėl 1941 birželio 23 d. pareiškimo „Nepriklausomybės atstatymo deklaravimas“ pripažinimo Lietuvos Respublikos teisės aktu

Vilnius, 2013 04 10

Mes, Laisvės kovotojai susitikimo su LR Seimo pirmininku dalyviai,

įvertindami pasipriešinimo okupacijoms ir kolaborantams pasekmes ir kasdienę kovą,

konstatuojame, kad pagal tarptautiniu mastu pasmerktą 1939 08 23 Sovietų Sąjungos ir nacių Vokietijos arba Stalino ir Hitlerio sąmokslą prieš suverenias valstybes 1940 06 15 Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą ir pradėjo 50 metų trukusį Lietuvos sąmoningų piliečių naikinimą ir persekiojimą. Pagal suokalbio nusikaltėlių programas buvo sunaikinta maždaug trečdalis Lietuvos gyventojų (apie 1 mln. žm.), padaryta milžiniška žala valstybei.

Pažymime, kad pirmųjų sovietinės okupacijos ir aneksijos metų brutalus teroras sukėlė visuotinio pasipriešinimo precedentą, kurio tikslas buvo atkurti Lietuvos valstybės nepriklausomybę. Ši siekiamybė buvo realizuota prasidėjus Vokietijos ir Sovietų Sąjungos karui.

Tvirtiname, kad 1941 metų birželio 22–28 dienų Sukilimo metu buvo išlaisvinta Lietuva nuo sovietinių okupantų.

1941 m. birželio 23 d. ginkluoto Lietuvos sukilimo vadovybė per Kauno radiją paskelbė Lietuvos Laikinosios Vyriausybės 1941 Birželio 23 d. pareiškimą „Nepriklausomybės atstatymo deklaravimas“. Tuo išreiškė tautos valią atmesti sovietų aneksiją ir atkurti Nepriklausomą Lietuvos valstybę. Pareiškiame rašoma „Susidariusi Laikinoji ir naujai atgimstančios Lietuvos vyriausybė šiuo skelbia atstatanti laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę. Prieš viso pasaulio tyrąją sąžinę jaunoji Lietuvos valstybė entuziastingai pasižada prisidėti prie Europos organizavimo naujais pagrindais. Žiauraus bolševikų teroro iškankinta lietuvių tauta ryžtasi kurti savo ateitį tautinės vienybės ir socialinio teisingumo pagrindais.“ Pradėjo veikti Lietuvos Respublikos Konstitucija, o Laikinoji Vyriausybė pradėjo vykdyti Lietuvos valdymo funkcijas. Vokietijai nepripažinus Lietuvos Laikinosios Vyriausybės, patriotinės organizacijos ėmė veikti pogrindyje prieš nacių režimą. Patriotinės organizacijos kovojo ir prieš sovietinius okupantus.

1941 m. Birželio sukilimo metu žuvo apie 2 tūkst. sukilėlių. Antrosios sovietinės okupacijos pirmaisiais metais daugelis sukilėlių įstojo į Lietuvos Vietinę rinktinę, į partizanų gretas. 1944–1953 metų partizaninis karas parodė apie lietuvių tautos siekį išsivaduoti iš Sovietų Sąjungos ir komunizmo jungo. Daugelis kovotojų žuvo, daugelis buvo nuteisti ir sušaudyti, daugelis buvo ištremti, įkalinti.

Pagerbdami 1941 m. birželio 22–28 d. sukilėlių, rėmėjų ir tautos siekio įgyvendinimą – sovietinių okupantų išvijimą iš Lietuvos ir Nepriklausomybės atstatymo DEKLARACIJOS paskelbimą,

nusilenkdami aukoms ir jų kilniems siekiams,

prašome Seimo Pirmininką inicijuoti **pareiškimo „Nepriklausomybės atstatymo deklaravimas“ pripažinimą Lietuvos Respublikos teisės aktu.**

1941 metų birželio 22–28 dienų Sukilimo dvasia vyravo politinių kalinių ir tremtinių gyvenimuose, Vietinės rinktinės kovose, 1944–1953 metų partizaniniame kare, pasipriešinimo kovose prieš okupantus ir kolaborantus. Sąjūdininkai Nepriklausomybės atstatymo ir apgynimo kovose naudojami sukilėlių, politinių kalinių ir tremtinių, Vietinės rinktinės kovotojų bei partizanų patirtimi.

Mūsų pareiga – teisiškai įvertinti pasipriešinimą okupacijoms ir kolaboravimą.

Pasirašė 14 iškilių asmenybių ir nevyriausybinų organizacijų vadovų